

Infrastrukturdepartementet

i.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia

i.nationellplan@regeringskansliet.se

Yttrande om Inriktningsunderlag inför transportinfrastrukturplanering för perioden 2022—2033 och 2022—2037 (Dnr I2020/02739)

Den 25 juni 2020 gav regeringen Trafikverket i uppdrag att ta fram ett inriktningsunderlag inför den långsiktiga infrastrukturplaneringen för två alternativa planperioder, 2022–2033 och 2022–2037. I samband med att Trafikverket lämnade sin rapport till regeringen remitterades denna samtidigt till berörda remissinstanser. Regionsamverkan Sydsverige skickade i augusti 2020 in underlag till Trafikverket inför deras framtagande av inriktningsunderlaget och vill härmed även avge ett yttrande om det inriktningsunderlag som Trafikverket nu lämnat till regeringen.

Regionsamverkan Sydsverige är ett samarbete mellan de sex regionerna i södra Sverige; Jönköping, Kronoberg, Kalmar, Blekinge, Skåne och Halland inom bl.a. kollektivtrafik- och infrastrukturområdet. En viktig utgångspunkt är att transportsystemets funktion och utveckling i Sydsverige, både för personer och gods, är avgörande för Sveriges konkurrenskraft och tillväxt. Med insikten om vikten av samsyn i utvecklingen av transportsystemet har Regionsamverkan Sydsverige antagit ett *Positionspapper för infrastruktur*, vilket lägger fast vår syn på utvecklingen av transportsystemet och transportinfrastrukturen i södra Sverige. Detta utgår från tre positionerna om; nationell och internationell tillgänglighet, ett sammanknutet Sydsverige samt konkurrensmässiga och hållbara godstransporter. Positionspapperet tillsammans med denna skrivelse är Regionsamverkan Sydsveriges yttrande på Trafikverkets inriktningsunderlag.

Förutom våra ställningstagande i positionspapperet vill Regionsamverkan Sydsverige komplettera detta med följande synpunkter på inriktningsunderlaget.

Trafikverkets underlag visar på att det samlade ekonomiska utrymmet för åtgärder i transportinfrastrukturen behöver öka för att kunna möta upp mot de ambitioner som finns inom transportområdet och de anspråk som finns på transportsystemet. Regionsamverkan Sydsverige är positiv till ökat utrymme för vidmakthållande av vägar och järnvägar, men ser även att nya större investeringar måste inrymmas i planen och vilket är avgörande för att möta behovet av utveckling av transportsystemet. Det är särskilt viktigt att regeringen står fast vid genomförande av de investeringar som finns med i den gällande nationella planen. Därtill att utbyggnaden av nya stambanor finansieras utanför ramarna för den nationella planen. Trafikverkets förslag om en utökad ram för länsplanerna som är proportionerlig mot den nationella planen är positivt, men att de behöver utökas oavsett förändringar av den nationella planens totala ram.

Kapacitetsbrister i järnvägsinfrastrukturen behöver fortlöpande åtgärdas i takt med att anspråken på att köra gods- och persontåg ökar. Den nationella planen för transportsystemet måste möjliggöra ett genomförande av regionernas ambitioner att utveckla och förbättra den regionala och lokala tågtrafiken, samtidigt som den kommersiella gods- och persontrafiken kan öka. I den nationella planen måste det finnas erforderliga medel till trimningsåtgärder inom järnvägssystemet samtidigt som det ska finnas förmåga att genomföra dessa på ett snabbt och effektivt sätt.

Kostnadsökningen för åtgärder har under de senaste planperioderna varit mycket stor och inte dämpats av ökad produktivitet inom infrastrukturbyggande. De kostnadsökningar och förseningar som löpande inträffar i genomförandet av åtgärder i nationell och regionala planer är ett problem som behöver adresseras i alla sina delar. Förenkling och effektivisering av planeringsprocesser liksom innovation och utveckling i byggandet av infrastruktur behövs för att motverka detta och därmed förbättra samhällsnyttan med åtgärderna. Behovet finns avseende såväl mindre åtgärder som större namngivna investeringar.

Dagens regelverk medger inte att viktig infrastruktur för utveckling av kollektivtrafiken kan stödjas genom statlig medfinansiering via länsplanerna eller inom stadsmiljöavtalen. De satsningar som görs och behöver göras inom kollektivtrafiken, som elektrifiering av kollektivtrafiken och utökad trafik, innebär ökade krav på åtgärder för vilka hela kostnaden faller på regionerna. Att utesluta delar av kollektivtrafikinfrastrukturen för medfinansiering riskerar att ge en inbromsande effekter på utvecklingen mot ett hållbart resande. Regionsamverkan Sydsverige anser att statlig medfinansiering av offentligt ägda och konkurrensneutrala depåer samt laddinfrastruktur för eldrift måste möjliggöras. Ett tydligt ledarskap och en ansvarsfördelning för elektrifieringen av transportsystemet behöver klargöras, den nyligen tillsatta elektrifieringskommissionen är en god början.

I implementeringen av ny teknik inom järnvägssystemet ställs det nya tekniska krav på järnvägsfordon såsom införandet av ERTMS. Regionsamverkan Sydsverige anser att staten ska ta ansvar för finansiering av ombordutrustning, livscykelkostnad och risker i samband med införandet av ERTMS, detta är särskilt angeläget gällande befintliga järnvägsfordon.

Kompetensförsörjningen inom yrkesgrupper som är kopplade till infrastrukturen är en angelägen framtidsfråga. Den är väsentlig både för att kunna planera och genomföra transportinfrastrukturplanerna som en del i att stärka sysselsättningen och arbetsmarknaden, inte minst i spåren av den rådande pandemin. Regionsamverkan Sydsverige anser att Trafikverket ska ha ett samordnande ansvar för kompetensförsörjningen inom infrastrukturen.

Sedan den landsomfattande regionbildningen vid årsskiftet 2018/2019 finns idag 21 regioner som alla har det regionala utvecklingsansvaret. Regionerna besitter i denna roll kunskap, underlag, kontaktnät och mandat för att driva regionala utvecklingsfrågor ur ett brett perspektiv, transportsystemet och infrastrukturen är en viktig del i detta. Ett av regionernas ansvar är dessutom rollen som kollektivtrafikmyndigheter inom vilken vi bedriver och utveckla den regionala kollektivtrafiken. Kollektivtrafiken i alla dess former är en väsentlig del i arbetet för ett effektivt transportsystem som därtill bidrar till mål om hållbarhet, tillgänglighet, jämställdhet och fossilbränslefrihet. Med ett gott samarbete och starkt förtroende mellan staten, regionerna och kommunerna kan infrastrukturens satsningar växlas upp och bidra till tillväxt i hela Sveriges inom ramarna för en hållbar utveckling, det är detta som vi inom Regionsamverkan Sydsverige verkar för.

Med vänliga hälsningar

Sven Sunesson
Ordförande utskottet för infrastruktur och kollektivtrafik

Bilaga: Regionsamverkan Sydsveriges Positionspapper för infrastruktur 2020